N°. 273. 1837

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk Nieuws-Blad.

Vrijdag 17 November.

Frankrijk.

PARIJS, den 14den November.

In het officieel gedeelte van den *Moniteur* vindt men heden morgen de volgende telegrafische depeche:

Toulon den 10den november.

De generaal Valée *aan den president van den raad.*

» Bona den 4den november.

» Het leger met de gekwetsten, de zieken en den geheelen belegeringstrein is den 3den te Bona aangekomen, hebbende noch troepen, noch materieel door moeijelijkheden op den weg achtergelaten. Een aanmerkelijk garnizoen, voor zes maanden van levensmiddelen voorzien, is te Constantine gebleven. De tusschen beide gelegen stellingen Medjez-el-Ammar, Guelma, Nichmaija en Drean zijn evenzeer bezet. Van Constantine tot aan Bona is geen geweerschot gelost. De Arabieren hebben op nieuw hunne tenten in de, tijdens den opmarsch naar Constantine verlaten douars, weder opgeslagen. De kudden zijn in de dalen, door welke de weg loopt, [illegible] de bewoners hebben zich op alle punten [illegible].

» HH. KK. HH. de hertog *van Nemours* en de Prins *van Joinville* zijn welvarende."

Deze depeche wordt in het regeringsblad gevolgd door twee brieven van den generaal *Valée* aan den president van den raad en den oorlogsminister, die behalve eene meerdere uitbreiding van het in de depeche vermelde, hoofdzakelijk nog het volgende houden.

De generaal had tot raad, of burgerlijke overheidspersoon, benoemd zekeren *Said-Mohamed*, een zoon van den cheik *el Beled*; de bevolking scheen gezind zich naar zijn bestuur te gedragen. De generaal had eene heffing der tienden enz. bevolen, om in de behoeften van het leger te voorzien. Een en dertig stammen hadden zich onderworpen; het zou echter moeijelijk vallen deze stammen aan de betaling van belastingen te onderwerpen. Den eersten was de cheik *Ferhaat-ben-Sagiet*, een vijand van *Achmet-Bey*, te Constantine aangekomen; hij had beloofd *Achmet* tot in de woestijn te vervolgen. Bij het verlaten van Constantine was het in de landstreek geheel rustig. Sedert den intogt in de stad hadden de Arabieren nergens getracht de Franschen te verontrusten. *Achmet* had, na de bemagtiging der stad, nog omtrent 1000 ruiters bij zich, waarmede hij het veld wilde houden, om van de eene of andere gunstige gelegenheid gebruik te maken; doch met het verlies der stad scheen ook zijnen zedelijken invloed gedaald; de benoeming van een muzelmanschen raad te Constantine, en de komst aldaar van *Ferhaat-Ben-Sagiet* hadden het overige gedaan om de meeste zijner aanhangers van hem te verwijderen; zoodat hem slechts 200 ruiters getrouw en bijgebleven waren. De generaal besluit zijn brief aan den heer *Molé* met de volgende opmerkingen. » De provincie komt mij voor, geheel bevredigd te zijn, en wanneer geen nieuwe misslagen de Arabieren tegen ons [illegible] toe-[illegible] gedeelte van het regentschap zal met den tijd eene groote mate van voorspoed verkrijgen. Maar, ik herhaal het, mijnheer de graaf, men moet in dit land achtervolgelijk en met bedaardheid te werk gaan; de Arabieren allengs overtuigen dat hun belang medebrengt om met ons vreedelievende betrekkingen te onderhouden, op hen werken door middel van arabische chefs, boven de scheiks geplaatst, en de stammen niet dan gepast maar dan ook gestrengelijk straffen, ten einde te toonen, dat wij zoowel sterk als regtvaardig zijn."

Uit den brief aan den oorlogsminister blijkt, dat de terugtogt door het slechte weder twee dagen vertraagd is, men had groote moeite gehad om de steile oevers van den regteroever van den Zenati over te komen; op den vierden dag was men te Medjez-Ammar gekomen en had men stelling genomen op den linker oever van de Seybouse, voorwaarts dit kamp. Binnen twee dagen was men vervolgens te Bona gekomen. De generaal vindt voorts in den rustigen aftogt een bewijs van den diepen indruk die de bemagtiging van Constantine op de landsbewoners heeft gemaakt; het getal zieken en gekwetsten te Bona medegebragt, bedroeg nog meer dan 1000. De generaal hecht vooral veel waarde aan het behouden terugbrengen van het belegerings materieel, zonder een enkel man of wagen achter te laten; een resultaat door hem verkregen, gelijk hij dat vroeger eens in Spanje had mogen verwerven. In het kamp van Medjez-el-Hamar zijn de 17de en 20ste regimenten van linie achtergebleven, [illegible] van Guelma is door het 23ste van linie bezet. Een eerst konvooi van geneesmiddelen, rijst, koffij en suiker, op muilezels geladen, zou onder geleide van een regiment naar Constantine vertrekken. Met hetzelve begaf de heer *Horace Vernet* zich derwaarts.

De generaal *Perregaux* is aan de gevolgen zijner wonde overleden; ook is nog een eskadrons-overste, *Malechard*, weinig dagen na de inneming, aan ziekte overleden.

— In meer dan twintig kieskollegien zijn klagten opgegeven tegen den uitslag der verkiezingen, en protestatien deswege opgemaakt, over welker gegrondheid de kamer zal moeten beslissen; daarbij gevoegd het getal dubbele verkiezingen, zoo vermoedt men, dat nog verscheidene kollegien zullen bijeengeroepen worden en er dus nog andere leden voor de vertegenwoordiging kunnen worden gekozen.

— Op het oorlogsbureau is spraak van de zending van officieren der genie naar Bona; voorts wil men, dat er andere troepen uit het zuiden van Frankrijk naar Bona, Constantine en de andere punten zullen worden gezonden, om er de garnizoenen af te lossen.

Men spreekt ook weder van een daar te stellen onder-koningschap van Algiers, waartoe de hertog *van Nemours* zou benoemd worden. Zulks is evenwel van de toestemming der kamers afhankelijk.

— De policie heeft gisteren vier ontvlugte galeiboeven in handen gekregen, die eene gaauwdieven-bende in de hoofdstad hadden georganiseerd. Een derzelve is het echter weder gelukt te ontsnappen.

— Uit Toulon wordt gemeld, dat de hertog *van Nemours* tegen den 12den, of indien hij over Algiers de reis neemt, tegen den 16den aldaar gewacht wordt. Men dacht dat de *Hercules* de reis naar Brazilie nog zou aannemen. Het lijk van den generaal *Damremont* zou bij de aankomst in de kapel van het lazaret worden geplaatst, en dezelve naar kerkgebruik met rouw behangen en verlicht worden, tot het lijk naar Parijs werd overgebragt.

— De berigten uit Madrid gaan tot den 6den. De revolutionnair-gezinden waren ontevreden over de wijze waarop de voorsmalige cortes zijn weggezonden. In de stad werden geruchten rondgedragen omtrent eene ontbinding van het kabinet, met zekerheid was daarvan echter niets bekend. Van *Espartero* had men in de laatste dagen niets vernomen. *Oraa* had, naar men wilde, na het verlies door *Cabrera* hem toegebragt, afgezien van het beleg van Cantavieja. Hij was naar de zijde van Murviedro vertrokken, met oogmerk om de gemeenschap tusschen Madrid en Valencia te herstellen.

Uit Bayonne meldt men van den 9den November, dat het berigt ongegrond was, volgens hetwelk don *Carlos* zijn hoofdkwartier naar Tolosa had overgebragt. In de Baskische provincien heerschte zoowel bij het leger als bij de troepen veel armoede. — *Uranga* stond den 5den te Vergiera; *Espartero* stond te Miranda en *Lorenzo* in de nabijheid van Burgos.

— Ter beurse van heden zocht men den koers der renten staande te houden; de speculanten schenen meer gerustgesteld over de toekomst der binnenlandsche renten. De Napelsche renten waren heden ook meer gezocht. De notering was heden [illegible] 5 pCt. 109,40; 3 pCt. 81,25; Nap. renten 99,95; [illegible] Passive 4 ¼; Rom. L. 100 ¾.

Duitschland.

FRANKFORT den 12den November.

Volgens brieven uit Berlijn zal de post van opperbevelhebber der koninklijke brigade, die door het overlijden van den hertog van Mecklenburg-Strelitz was opengevallen, door geen ander militair beambte vervuld worden, maar de koning dat opperbevel zich-zelven voorbehouden, terwijl prins *Willem*, zoon des konings, tot hiertoe chef der eerste divisie van genoemd korps, tevens het voorloopig door hem bekleed kommando over het derde legerkorps zal behouden.

— Te Berlijn heeft men voor eenige dagen de bedroevende tijding ontvangen, dat het artillerie laboratorium te Wittenberg in de lucht is gesprongen. Verscheidene werklieden en de luitenant der vuurwerkers hebben daarbij het leven verloren.

— Op nieuw verbreidt zich het gerucht, dat de fransche troepen Ancona en de oostenrijksche de Legatiën zullen verlaten, naardien de Pauselijke regering zich sterk genoeg gevoelt om zelve de binnenlandsche rust te handhaven.

— De sedert eenigen tijd gestremde gemeenschap, tusschen het vaste land van Napels en het eiland Sicilie is nu weder volkomen hersteld.

— De Oostenrijksche aartshertog *Johann*, die den 18den October uit Konstantinopel vertrokken was, is den 20sten te Smijrna aangekomen, alwaar dezelve door de ten reede liggende schepen en de turksche batterijen met saluutschoten begroet werd. Na de merkwaardigheden dier stad bezigtigd te hebben was Z. K. H. den 21sten weder vertrokken, om zich eerst naar Syra en vervolgens naar Athene te begeven.

Volgens berigt uit Konstantinopel van 25 October, had de hertog *Bernard van Saxen-Weimar* dien dag een afscheidsgehoor bij den sultan gehad, en zou hij den 29sten, met eene fransche stoomboot die hoofdstad verlaten. De sultan had den 22sten zijne winterresidentie te Beschiktasch betrokken. Uit Scio was het berigt ontvangen dat de kapudan-pacha met zijn smaldeel voor Tschesme was aangekomen te gelijk met het uit drie linieschepen bestaande Fransche smaldeel, onder den schout-bij nacht *Gallois*. — De pest bleef te Konstantinopel afnemen.

Nederlanden,

BREDA den 16den November.

Tot ontvangers der registratie zijn benoemd, te Loenen, in plaats van den heer mr. *Wiertz van Coehoorn*, *M. B. Goussel van Heel*, thans te Bolsward, en in zijne plaats *J. Stam*, thans te Harlingen; te laatstgemeld kantoor *J. P. Andrea*, surnumerair in Vriesland; te Nieuwer Amstel, *H. J. Vonk*, thans te Texel, en in diens plaats *H. C. W. Janson*, surnumerair in Groningen.

Eervol zijn ontslagen, mr. *C. Morrees*, ontvanger der belastingen te Nykerk, en *A. Bus*, Rijks-opzigter van den waterstaat in Gelderland.

— Maandag morgen is te Leyden een droevig ongeluk gebeurd. Terwijl aan de kraan van het Rotterdamsche veer een zware last naar boven werd geheschen, is zij eensklaps gebroken, waardoor twee menschen zoodanig gewond geraakten, dat men aan het behoud van een hunner wanhoopt.

— Men schrijft onder van den Rhijn, dat de uitkomst van den wijnoogst overal volkomen dezelfde is en even weinig voldoet wat de hoeveelheid, als wat de hoedanigheid betreft. Aan de Moezel was onder anderen de opbrengst van 6000 wijnstokken voor 15 daalders verkocht geworden, en aan de Nahe werd door eigenaars, die in 1834 voor het stukvat 5000 daalders gemaakt hadden, de wijn van dit jaar voor 70 daalders per stukvat aangeboden, zonder dat zich koopers opdeden. Alleen in zeer gunstige liggingen, en waar bovendien groote zorg besteed wierd aan het uitzoeken der druiven, kon men eenen eenigzins bruikbaren wijn verwachten.

— De Franschman *Besson*, die sedert 1820 in dienst van den onderkoning van Egypte was, en door dezen tot vice-admiraal, generaal en bey verheven werd, is dezer dagen, gelijk vroeger door ons met een woord werd vermeld, aan boord van het Egyptische admiraalschip, in 55jarigen ouderdom overleden. De onderkoning heeft vooral ook aan dezen franschman het ontstaan zijner oorlogsvloot te danken, die thans 10 linieschepen, 7 fregatten en verscheidene kleinere vaartuigen telt. In 1815 was *Besson* nog slechts luitenant ter zee in fransche dienst, en werd onder *Lodewijk XVIII* daaruit verwijderd, omdat hij, na den slag van Waterloo, aan *Napoleon*, had aangeboden, om dezen aan boord van een hem, *Besson*, toebehoorend koopvaardijschip van uit de zeehaven Rochefort naar Amerika over te voeren. Hij had zeer slimme maatregelen genomen, om den gevallen vorst bij het uitzeilen in het schip verborgen te houden; doch *Napoleon*, die in het eerst het aanbod had aangenomen, en reeds een deel zijner kostbaarheden op het schip had doen overbrengen, trad weldra terug en begaf zich aan boord van een engelsch oorlogschip. Daar het schip, zonder eene enkele maal onderzocht te zijn, behouden in Amerika aankwam, zou zoowel het lot van *Napoleon*, als van *Besson*, zonder het terugtreden van den eersten, zeker eene geheele andere wending genomen hebben.

De belgische kamer van vertegenwoordigers heeft de voorgestelde reductie in de begrooting van het departement der buitenlandsche zaken aangenomen. Men acht dit zooveel als eene afkeuring te beschouwen van de zending des heeren *van de Weyer* naar Lissabon.

— De koning der Franschen heeft een aantal Franschen nog in belgische dienst, tot officieren en ridders van het legioen van eer benoemd.

— Eene voorloopige maatschappij, voor den aanleg van eenen spoorweg van Parijs naar de belgische grenzen, over Amiens, Arras, Douai en Rijssel, naar de plannen van den ingenieur *Vallée*, heeft een ontwerp harer statuten publiek gemaakt. De overeenkomst is opgemaakt voor den notaris *A. Roel* te Parijs; de inschrijvingen zijn te Parijs en bij de notarissen in de departementen, door welke de weg zou loopen, geopend. Het maatschappelijk fonds, te verdeelen in aandeelen van 1000 fr. ieder, is gesteld op 70 millioen voor een dubbel, en 52 millioen voor het enkele spoor.

— Te Brussel is eene maatschappij opgerigt voor de vervaardiging in het groot van goud- en zilversmids-werken, bijouterien, horlogien, enz.

— Ter Antwerpsche beurs van gisteren (15 *November*) waren genoteerd: Belg. 102; O. Met. 104¾; Sp. Ardoin 20¾; Diff. 6⅜; Nap. renten 92¼; Sicil. 1835, 90½; Rom. L. 101; Cert. te Antw. 98¼; Bras. 86. — Wisselk. op Amst. ⅜, op Rott. ⅜ pCt. pr.

De londensche berigten over Belgie, tot maandag den 13den, melden, dat het parlement op woensdag door eene commissie, namens de koningin, zou geopend worden. De lord-kanselier had de noodige bevelen dienovereenkomstig bekomen. Ter beurze van Londen waren ll. maandag genoteerd: 3 pCt. gec. 93⅝; Ned. 2½ pCt. 53⅝; Id. 5 pCt. 101¼; Sp. Ard. 19⅞, ⅞; Pass. 4⅞; Portug. 5 pCt. 22¾.

172ste Koninklijke Nederlandsche Loterij.

VIJFDE KLASSE.

27ste Trekking: No. 22556, No. 11853, ieder een prijs van *f* 1000.
28ste —— No. 10032, een prijs van *f* 10,000.
29ste —— No. 3875, » » *f* 1000
30ste —— No. 15654, » » *f* 1500 en No. 17975, een prijs van *f* 1000.

Graanmarkt te Amsterdam.

VAN WOENSDAG 15 NOVEMBER.

TARWE. — Bleef tot vorige prijzen van de hand gaan: 129 ℔ wilb. Pools. *f* 283; 125 ℔ b. dito *f* 260; 129 ℔ o. Zeeuws. *f* 255; 125 ℔ j. Vriesl. *f* 20.; 130 ℔ prima Rijnsche...

ROGGE. — Goed prijshoudend: 122, 126, 127 ℔ n. Overijssels. *f* 155, 164, 166; 124 ℔ j. dito *f* 166.

GARST en HAVER. — Niets in omgegaan.

BOEKWEIT. — In een doen, 117 ℔ Bredasche *f* 143, 144.

ZAADMARKT.

KOOL- en LIJNZAAD. — Zonder handel.

RAAPOLIE. — Prijshoudend, met weinig handel: per 6/w. *f* 35½; Vliegend *f* 31¾, 33; December *f* 31¾; Mei 1838 *f* 30¾, 31.

LIJNOLIE. — Per 6/w. *f* 30¾; Vliegend *f* 30.

De in veiling geweest zijnde 1272 b. en 20 v. Surinaamsche Koffij zijn alle grif verkocht, van *f* 8¾ tot 10⅛; voor de gebroken is *f* 5½ à 7 per 10 Ned. ℔ besteed.

Ter Amsterdamsche beurs van gisteren (15 *November*) werden de volgende fondsen verhandeld: Ned. Werkelijke Schuld, 2½ pCt. 53 1/16, ⅛; dito 5 pCt. 101⅞; Kansbil. 22 11/16; Amerl. Syndik. 4½ pCt. 95 15/16; dito 3½ pCt. 76; Handelm. 164¾, 165½, 165¼; Oost Indie, 5 pCt. 99⅝; Spoorweg 160½, ¼; Ardoins van 85 à 20⅛, ⅛, ¼; Met. 100½; Col. 18.

Bij toeval uit de Hand te Koop:

Een zuiver werkende LOOD-PLETMOLEN, waarvan de Rollen 25 duim diameter en 97 duim lengte hebben. Te bevragen bij de Uitgevers dezer. Brieven *franco*.

BIJ BROESE & COMP., TE BREDA,

IS VERKRIJGBAAR:

BREDASCHE ARRONDISSEMENTS-ALMANAK,

VOOR HET JAAR 1838.

Voorzien van een Naamregister van Administrative, Financiele- en Justitiele Ambtenaren, volledige opgave der Dijk- en Polder-Besturen, Maatschappijen en Leden der Kollegien, alsmede Beoefenaren van de onderscheidene takken der Geneeskunst in de Stad, en het Arrondissement *Breda*, benevens eene opgave der Kermissen, Jaar- en Beesten- en Paardenmarkten in de Provincie *Noord-Braband*; de op- en ondergang van Zon en Maan, de Eclipsen, de Hooge en Lage Watergetijden, het varen der Beurtschepen en Marktschuiten, het rijden der Diligences, de aankomst en het vertrek der Bodes, enz. De Schrijf-Almanak in klein octavo 45 Ct.; de gewone op best papier 25 Ct.; op ordinair 20 Ct.

Te Breda, bij BROESE EN COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.